Į LAISVĘ

Nr. 6 | Kaina 20 kap.

LEIDŽIA LIETUVOS AKTYVISTŲ FRONTAS

1941. VI. 30. | Pirmadienis

Rytuose pasiekti milžiniški laimėjimai

Jau sunaikinta 4.000 sovietų lėktuvų ir 2.233 tankai. Prie Baltstogės apsuptos dvi didžiulės sovietų armijos. Paimta Dauguva ir prasiveržta pro Minską

Smulkūs vokiečių kariuomenės vyr. vadovybės pranešimai

BERLYNAS. VI. 29. ELTA. Papildomai prie šios dienos karo vadovybės pranešimo DNB patyrė:

Vyriausioji kariuomenės vadovybė, išleisdama šiandien savo specialius pranešimus, atsisakė nuo iki šiolinio rezervuotumo. Tai įrodo, kad dabar jau galima apžvelgti pirmosios karo veiksmų Rytuose dalinius laimėjimus. Iš tikrųjų, tie specialūs pranešimai pažymi jau tokius didelius rezultatus, kokių iki šiol dar nepasiekta nė viename mažesnio masto žygyje. Be to, čia primygtinai pažymima, kad tai, kas iki šiol paskelbta, dar nesą galutiniai duomenys ir kad reikią laukti dar didesnių rezultatų.

Čia tenka pažymėti tik keletas ypatingai charakteringų skaitmenų:

a) Vokiečių oro pajėgos

per pirmąsias septynias dienas sunaikino ore ir žemės paviršiuje daugiau kaip 4.000 sovietų lėktuvų. Tai beveik neįsivaizduojamai didelis skaičius.

To milžiniško sunaikinimo dydį galima nebent įsivaizduoti, jei pagalvosime, kad per visą didžiulę ofenzyvą Vakaruose praeitų metų vasarą buvo, gautais pranešimais, sunaikinta viso 2.633 priešo lėktuvai. Tuomet tiek lėktuvų buvo sunaikinta per 47 dienas. Šį kartą 4.000 priešo mašinų buvo išmuštos iš rikiuotės per 1/8 dalį to laiko. Tuo stipriam sovietų oro ginklui, kuris visuomet buvo laikomas Rytuose ypatingai tamsiu debesiu, buvo suduotas nepaprastai smarkus smūgis.

b) Viename specialiame pranešime pažymima, kad

2.233 priešo tankai buvo iš dalies sunaikinti, iš dalies paimti į nelaisvę.

Tatai yra taip pat nepaprastas vokiečių ginklų laimėjimas ir praktiškai jis reiškia, kad sovietų šarvuotasis ginklas didele dalimi jau sunaikintas. Kadangi kalbamų tankų tarpe buvo ir 46 stambūs 52 tonų tankai, tenka konstatuoti negincijamą vokiečių ginklo pranašumą. Čia negalima taip pat nepažymėti, kad prie to naikinamojo darbo smarkiai prisidėjo ir oro ginklas.

Palyginus su tais tiksliais duomenimis supainiotus sovietų informacijų biuro pranešimus ir teigimus, kiekvienam aišku, kad čia veltui stengiamasi nuslėpti, kokių milžiniškų nuostolių turėjo sovietų kariuomenė ir sovietų oro laivynas jau pirmąją karo veiksmų savaitę.

Tačiau dar svarbesni laimėjimai yra ne tie, kurie matyti iš skaičių, o operatyviniai laimėjimai.

Iš specialių pranešimų susidaro šios trys svarbiausios išvados: 1) Kautynės prie Lvovo, apie kurias jau buvo pranešta prieš keletą dienų ir kuriose iš abiejų šalių dalyvauja labai stiprios pajėgos, rodo, kad

sovietų frontas šiuo metu jau ima svyruoti;

2) Ties Narvos aukštupiu prie Balstogės

apsuptos dvi stiprios sovietų armijos. Joms nebėra jokių perspektyvų išvengti sunaikinimo.

Tai reiškia, kad iš milžiniško sovietų fronto išlaužiama labai svarbi dalis. Tačiau, be to, dar šitų apsuptųjų sovietų armijų užnugaryje stiprūs vokiečių tankų junginiai jau pradėjo veržtis toliau už Minsko, pasiekdami Minsko—Maskvos autostradą. 3) Dar didesnis yra sovietų pralaimėjimas Pabaltijyje. Šiuo metu čia iš viso nėra daugiau jokio fronto. Sovietų kariuomenės daliniai pakrikę traukiasi atgal. Smarkiai pasistūmėję Daugavpilio kryptimi, vokiečiai užtikrino sau svarbiausias perėjimo vietas per Dauguvą. Todėl besitraukiantiems atgal sovietų kariuomenės daliniams Dauguvos ruože kelias lieka užtvertas.

Tenka palaukti, iki paaiškės, kokių naujų laimėjimų duos vykstantieji šiuo metu karo veiksmai. Tačiau jau ir šiandien aišku, kad vokiečių oro pajėgos įsivyravo Rytų oro erdvėje, kad vokiečių šarvuotosios pajėgos kartu su greitaisiais tankais parodė aiškų savo pranašumą ties atkakliai besiginančiu priešu.

PIRMĄJĄ KARO DIENĄ

BERLYNAS. VI. 29. ELTA. Iš Fiurerio vyriausiojo štabo vokiečių kariuomenės vyriausioji vadovybė praneša: „Iš Rytų gresiančiam pavojui atremti vokiečių kariuomenė birželio 22 d. 3 val. ryto pradėjo žygį, priešui telkiant milžiniškas jėgas. Vokiečių karo aviacijos eskadrilės iš pat ryto, dar brėkštant, puolė priešą — Sovietų Rusiją. Nežiūrint žymios jo kiekybinės persvaros, vokiečių aviacija jau birželio 22 d. išsikovojo viešpatavimą ore Rytuose ir sudavė Sovietų Rusijos oro pajėgai naikinamą smūgį. Vien tik per oro kovas vokiečių naikintuvai ir zenitinės patrankos numušė 322 raudonuosius lėktuvus. Kartu su sunaikintais žemėje stovėjusiais lėktuvais iki birželio 22 d. vakaro sunaikintų Sovietų Rusijos lėktuvų skaičius pasiekė 1.811 mašinų. Tą dieną žuvo 35 vokiečių lėktuvai".

BERLYNAS. VI. 29. ELTA. Iš Fiurerio vyriausiojo štabo vokiečių kariuomenės vyriausioji vadovybė praneša: Vokiečių rytų kariuomenė birželio 22 d. rytą plačiu frontu peržengė sieną. Ji įsiveržė į baigiamas telkti Sovietų Rusijos armijas.

Stiprūs priešo sienos sutvirtinimai iš dalies buvo pralaužti jau pirmą dieną.

Su didžiausiais nuostoliais subyrėjo atkaklūs Sovietų Rusijos armijų priešpuoliai. Šitose kovose garbingai pasireiškė vokiečių aviacija.

ANTRĄJĄ DIENĄ

BERLYNAS. VI. 29. ELTA. Iš Fiurerio vyriausiojo štabo vokiečių kariuomenės vyriausioji vadovybė praneša: Birželio 23 d. priešas smarkiai puolė mūsų įsiveržusių vorų priešakines dalis. Susidūrus abiejų šalių jėgoms, vokiečių kareivis nugalėjo. Visi sovietų rusų mėginimai buvo atremti. Jie žlugo iš dalies kruvinose ir atkakliose artimose kautynėse. Gardino tvirtovė buvo užpulta ir po atkaklaus mūšio paimta. Priešo karo aviacija tą dieną vėl turėjo nepaprastai didelių nuostolių. Sunaikintų Sovietų Rusijos lėktuvų skaičius iki birželio 23 d. vakaro pasiekė 2.582.

TREČIĄJĄ DIENĄ

BERLYNAS. VI. 29. ELTA. Iš Fiurerio vyriausiojo štabo vokiečių kariuomenės vyriausioji vadovybė praneša: Lietuvos Brastos tvirtovė, kuri buvo pulta panaudojant sunkiausius artilerijos pabūklus, pateko į mūsų rankas. Birželio 24 d. mūsų kariuomenė paėmė paskutinį priešo atsparos punktą — tvirtovės citadelę.

Vokiečių žygis pasiekia Vilnių ir Kauną. Abu miestai paimami tą pat dieną.

KETVIRTĄJĄ DIENĄ

BERLYNAS. VI. 29. ELTA. Iš Fiurerio vyriausiojo štabo vokiečių kariuomenės vyriausioji vadovybė praneša: Vokiečių žygiui sulaikyti Sovietų Rusijos armija mėgino pulti mūsų divizijas su daugybe šarvuočių, atkirsti ryšius su užnugariu arba prasimušti iš apsupimo. Tačiau vokiečių šarvuočiai, kartu su šarvuočiams atremti daliniais paėmė, viršų. Juos rėmė zenitinė artilerija ir lakūnai. Ir naujieji didžiuliai rusų tankai neatsispyrė vokiečių kareivio drąsai ir mūsų ginklų kokybei.

Per pasibaigusias keturias pirmąsias karo dienas 1.200 rusų šarvuočių sunaikino vokiečių kariuomenės daliniai ir 97 — aviacija.

PENKTĄJĄ DIENĄ

BERLYNAS. VI. 29. ELTA. Vyriausioji kariuomenės vadovybė iš Fiurerio štabo praneša: 1941 m. birželio 26 d. mūsų kariuomenė, veikianti Baltijos erdvėje, drąsiu puolimu pasiekė Dauguvą. Daugelyje vietų upė yra peržengta. Daugavpilio miestas yra vokiečių rankose. Visi priešo mėginimai atremti šį puolimą atsimušė į mūsų kareivių narsumą.

MŪŠIS Į ŠIAURĘ NUO KAUNO

BERLYNAS. VI. 29. ELTA. Iš Fiurerio štabo vyriausioji kariuomenės vadovybė praneša: Dvi dienas užtrukusį didelį šarvuočių mūšį į šiaurę nuo Kauno birželio 26 d. vokiečių šarvuočiai laimėjo. Daugelis divizijų buvo apsuptos ir sunaikintos. Daugiau kaip 200 rusų šarvuočių, jų tarpe 29 sunkiausio tipo, daugiau kaip 150 patrankų, taip pat šimtai traktorių pateko į mūsų rankas.

Į VAKARUS NUO LVOVO PAIMTI MODERNIŠKIAUSI SUSTIPRINIMAI

BERLYNAS. VI. 29. ELTA. Iš Fiurerio generalinio štabo vyriausioji kariuomenės vadovybė praneša:

Fronto ruože, esančiame į pietus nuo Pripečio balų, buvo kovojama su rinktiniais sovietų armijos junginiais. Smarkiais ir didvyriškais puolimais buvo paimti tvirčiausi ir naujoviškiausi sutvirtinimai į vakarus nuo Lvovo. Mūsų kariuomenės daliniai dabar sėkmingai veržiasi Lvovo link. Į šiaurę nuo Lvovo vokiečių šarvuočių divizijos kovoja, žygiuodamos per Lucką toliau į rytus. Kaip ir kituose fronto ruožuose, taip ir čia ypatingai prisidėjo prie mūsų kariuomenės sėkmingo slinkimo pirmyn oro karo pajėgos, atlikdamos žvalgybos skraidymus ir nepaprastai drąsiai įsibraudamos į vis naujai atsiunčiamas iš krašto gilumos priešo karines jėgas. Priešo kariuomenės aukos yra nepaprastai gausios. Didelis skaičius priešo tankų buvo sunai-

(Nukelta į 2 psl.)

Bolševikinis žydinis tautų nuodijimas

MEIN KAMPF mintys

Rasiškai grynos, savo kraujo prasmę suvokiančios tautos, žydas niekada negalės pavergti. Jis mūsų pasaulyje amžinai liks tik bastardų (maišytinių tautų) viešpats.

Todėl jis planingai bando rasės lygį nusmukdyti atskirų jos narių nuolatiniu nuodijimu.

Politiškai jis betgi pradeda demokratijos mintį pakeisti proletariato diktatūros mintimi.

Organizuotoje marksizmo masėje jis rado ginklą, kurio jam nebeteikia demokratija ir kuris — jos vietoje leidžia brutaliu kumščiu tautas pavergti ir valdyti.

Planingai jis dirba revoliucinimo darbą dvejopa linkme: ūkine ir politine.

Tautas, kurios užpuolimui ryžtingai iš vidaus priešinasi, jis savo tarptautinių įtakų dėka apsupa priešų tinklu, kursto į karą ir pagaliau, jei būtina, dar mūšių laukuose kelia revoliucijos vėliavą.

Ūkiškai jis tol siurbia valstybes, kol socialinės institucijos, pasidarančios nerentabilingos, išjungiamos iš valstybinės įtakos ir pajungiamos jo finansinei kontrolei.

Politiškai valstybei neduoda jis išsilaikymo priemonių, griauna kiekvienos tautinės saviteigos ir gynybos pagrindus, naikina tikėjimą, vadovybę, niekina praeities istoriją ir visa, kas tikrai didu, murkdo į atmatų griovį.

Kultūriškai jis užkrečia meną, literatūrą, teatrą, iškreipia natūralų skonį, suniekina visas grožio ir didingumo, kilnumo ir gėrio sąvokas ir taip žmones nutraukia į prakeiktą niekšybės būvį.

Religija tol daroma juokingu, dora skelbiama atgyventu dalyku, kol krinta paskutinieji tautybės kovos dėl būvio pagrindai.

Tada prasideda didžioji, paskutinioji revoliucija. Kai žydas pasiekia politinę valdžią, jis nusimeta paskutinius, dar nešiotus, uždangalus. Demokratinis tautinis žydas išvirsta į kraujo žydą ir tautų tironą. Per trumpą laiką jis bando išnaikinti tautinius inteligentijos nešėjus ir tautas, netekusias natūralios dvasinės vadovybės, pribrandina ilgos priespaudos vergų likimui.

Baisiausias šios rūšies pavyzdys — Rusija, kur žydas tikrai fanatišku žvėriškumu, net nežmoniškais kankinimais išžudė ir badu išmarino trisdešimt milijonų žmonių, kad saujelei žydų literatų ir biržos banditų patikintų didelės tautos užvaldymą.

Bet galas nėra tik žydo prispaustų tautų laisvės galas, o taip pat galas ir paties tautų parazito. Mirus aukai, anksčiau ar vėliau miršta ir vampyras (357—358).

Didysis žygis prieš bolševizmą ir Lietuva

Kanclerio Hitlerio vadovaujamas Didžiojo Reicho žygis prieš rusiškai žydišką komunizmą eina visu galingu tempu pirmyn. Milžiniškame fronte, kurio Europos istorijoj nėra buvę, per pirmąją kovos savaitę vokiečių armija jau pasiekė tokių distancijų ir tokių laimėjimų, kokių Didžiajame 1914 — 1918 m. kare nebuvo galima pasiekti per keletą mėnesių ir net metų. Suprantama, kad tas nepaprastos istorinės reikšmės įvykis, kuris bus lemiamas naujosios besikuriančios Europos istorijoj, sujaudino visą žemyną ir net Amerikos žydiškuosius plutokratus. Visų civilizuoto pasaulio tautų dėmesys dabar įbestas į Rytus.

Dar daugiau: tuose didžiuliuose įvykiuose Europos tautos jau dalyvauja arba ruošiasi dalyvauti greta Didžiosios Vokietijos. Nuo Juodosios jūros ligi Ledinuotojo okeano, nuo Gibraltaro ligi Dauguvos telkiamos armijos ir grupuojami savanoriai į kovą su komunistine barbarija. Greta karštųjų pietiečių — rumunų, italų, ispanų — į žygį stoja šaltakraujai šiauriečiai — suomiai, švedai, norvegai. Šalia stambių ir senų valstybių (Vengrijos, Italijos), susitelkusių aplink Vokietiją, rikiuojasi į kovą mažos ir jaunos valstybės, kaip Slovakija ir Kroatija. Ir svarbu pažymėti, kad Į NAUJŲJŲ LAIKŲ KRYŽIAUS ŽYGĮ SUKYLA KAIP TIK TOS TAUTOS IR VALSTYBĖS, KURIOS SENIAU ARBA DABAR YRA DAUGIAU AR MAŽIAU PATYRUSIOS NAIKINANČIO SIAUBINGOJO KOMUNIZMO NIEKŠYBES.

Šitame istoriniame žygy už Europos civilizaciją dalyvauja ir Lietuva. Ji dalyvauja bolševikų sutrypta, apiplėšta, iškankinta, dezorganizuota, netekusi savo kariuomenės, netekusi tūkstančių deportuotų geriausių sūnų. Lietuva įstojo į didįjį Adolfo Hitlerio vadovaujamą Vakarų Europos žygį su nuogomis rankomis, bet su dideliu pasiryžimu verčiau mirti, negu bolševikų vergijoj niekšingai vegetuoti. Rusiškai žydiško bolševizmo neapykanta ir pasiryžimas kovoti dėl laisvės buvo toks didelis, kad kiekvienas lietuvis prieš sukilimo ženklą jau buvo sukilėlis ir graužėsi, kad niekur negauna ginklo. KAI VOKIEČIŲ AVIACIJA DAVĖ KRYŽIAUS ŽYGIO SIGNALĄ, SPROGSTANČIOS BOMBOS LIETUVIŲ AUSYSE SUSKAMBĖJO KAIP LAISVĖS IR BENDRO EUROPINIO ŽYGIO TRIMITAI. IR PAVERGTI LIETUVIAI, CIVILIAI IR IŠLIKĘ KORPUSO KARIAI, SPONTANIŠKAI SUKILO VISUOSE SAVO TĖVYNĖS KAMPELIUOSE.

Lietuviai sukilo prieš savo komunistinį jungą, nes jie per daug buvo pamilę laisvę ir Europos kultūrą, nes jie tvirtai buvo įtikėję į Adolfo Hitlerio paskelbtos kovos didžiulę reikšmę ir gerai prisiminė savo istorines tradicijas. Juk viduriniais amžiais lietuviai prie Vorksklos ir kitur buvo kovęsi su mongolais, Vakarams grėsusiais. Vėliau per penketą amžių jie beveik nuolat grūmėsi su Maskvos gaujų veržimusi į Vakarus. Todėl ir da-

(Nukelta į 2 psl.)

Didysis žygis prieš bolševizmą ir Lietuva

(Atkelta iš 1 pusl.)

bar, prasidėjus didžiajam žygiui, lietuviai negalėjo tylomis išduoti nei savo istorinių tradicijų, nei Vakarų Europos civilizacijos. Tas menkai ginkluotų sukilimas atsiėjo daug žmonių gyvybių, bet jis aiškiai parodė visų lietuvių norą būti nepriklausomais ir kovoti tame kryžiaus žygyje, kuriame vadovauja Didysis Reichas.

Tačiau dabar, kada jau visą Lietuvą galutinai išvadavo nesulaikomoji vokiečių kariuomenė, laikas Lietuvai organizuotai stoti į kovą su didžiuoju Europos priešu. Reikia organizuoti savanorius, juos telkti į būrius ir pulkus, kurie aukštai iškėlę nepriklausomos Lietuvos vėliavą, kuri plevėsavo lietuvių kovose su bolševikais 1918 — 1920 metais, vėl žygiuotų į Rytus.

LAISVOS LIETUVOS PULKAI GRETA RUMUNŲ, VENGRŲ, ITALŲ, ISPANŲ, SLOVAKŲ, KROATŲ, SUOMIŲ IR ŠVEDŲ, VOKIETIJAI VADOVAUJANT, TURI ŽYGIUOTI Į MASKVĄ, SENOSIOS IR NAUJOSIOS LIETUVOS AMŽINĄJĮ PRIEŠĄ IR EUROPOS CIVILIZACIJOS IŠDAVIKĄ.

Tam žygiui organizuoti reikia imtis visų priemonių. Mes tikime, kad D. Vokietijos vadas Adolfas Hitleris, kuris parodė didelį palankumą Lietuvai, globodamas jos pabėgėlius, supras dėkingos Lietuvos aspiracijos tęsti ir visokeriopais būdais remti žygį prieš pasaulinį priešą — rusišką žydišką bolševizmą.

Rytuose pasiekti milžiniški laimėjimai

(Atkelta iš 1 pusl.)

kintas. Vien tik vykusiose kovose aplink Dubno buvo paimti 215 tankų, daug patrankų, jų tarpe 42 sunkiosios patrankos.

GELEŽINIU ŽIEDU APSUPTOS DVI SOVIETŲ ARMIJOS

BERLYNAS. VI. 29. ELTA. Iš Fiurerio generalinio štabo vyriausioji ginkluotų pajėgų vadovybė praneša:

Karo veiksmams sėkmingai vykstant toliau, šiuo metu į rytus nuo Baltstogės yra iš visų pusių apsuptos dvi sovietų armijos. Nežiūrint to, kad ištisas dienas beviltiškai ten buvo mėginama prasiveržti, kas valandą vis siaurėja šias sovietų armijas apsupusių vokiečių armijų žiedas. Greitu laiku tos sovietų armijos arba kapituliuos, arba bus sunaikintos. Tuo pačiu bus išspręstas likimas tų gausių sovietų divizijų, kurios turėjo uždavinį suduoti Vokietijai centrinį smūgį. Žemėje čia veda kovą kariuomenės pėstininkų divizijos ir smogiamųjų dalių junginiai. Nenamainomą pagalbą jiems teikia savo triuškinančiais puolimais oro karinės pajėgos.

BERLYNAS. VI. 29. ELTA. Iš Fiurerio generalinio štabo vyriausioji ginkluotųjų pajėgų vadovybė praneša:

Iš abiejų pusių apsupdami Baltstogę ir toliau besistūmėdami pirmyn, mūsų šarvuočių junginiai ir motorizuotosios divizijos pasiekė Minsko apylinkes. Numatomi nauji dideli laimėjimai.

BERLYNAS. VI. 29. ELTA. Iš Fiurerio štabo vyriausioji kariuomenės vadovybė praneša: Vokiečių viršum vandens plaukiantieji ir povandeniniai laivai kovose prieš sovietų laivus atliko drąsius puolamuosius žygius. Baltijos jūros rytinėje dalyje minomis buvo paskandintas vienas sovietų naikintuvas ir sunkiai sužalotas kreiseris „Maksim Gorkij". Vokiečių povandeniniai laivai sunaikino du rusų povandeninius laivus. Vokiečių greitieji laivai paskandino du naikintojus, vieną torpedininką ir vieną povandeninį laivą. Dviejų sovietų naikintojų mėginimas pulti Kostancos uostą krantų artilerijos buvo atmuštas.

Lietuviai visur džiaugsmingai sutinka vokiečių karius

Vaizdus DNB pranešimas

BERLYNAS. VI-29. ELTA. Lietuvių džiaugsmas dėl vokiečių kariuomenės įžygiavimo vaizdžiai nupasakojamas viename DNB atsiųstame pranešime.

„Gatvėje, — sakoma tame pranešime, — stovėjo tiršta minia žmonių; moterys ir merginos mėtė gėles į tankus ir į važiuojančius paskui juos automobilius. Buvo mėtomi ir pakeliai cigarečių. Kuomet vokiečių kariuomenės daliniai žygiavo pro buvusią Lenkijos Lietuvos sieną, buvo girdėti truputį nenusisekę, bet už tai, pilni gilaus dėkingumo šauksmai „Heil Hitler". Kiekviename veide buvo matyti džiaugsmas, išsivadavus iš bolševikų vergijos. Kuomet mūsų automobilis akimirksnį sustodavo, jį tuojau apsupdavo tie džiūgaują žmonės, stengdamiesi kiekienam mūsų paspausti ranką.

Tuo tarpu sužinome, kad netoli, miške, dar yra atskirų sovietų kariuomenės dalinių, o svarbiausia, kad ten dar slapstosi daugelis bolševikų kareivių uniforma aprengtų lietuvių.

Mes pasiėmėme pranešusį mums apie tai lietuvį į automobilį, užtaisėme karabinus bei revolverius ir pasukome į mišką. Privažiavus vieną miško aikštę, tas civilinis gyventojas sušuko lietuviškai: „Lietuviai kareiviai, išeikite! Vokiečiai atvyko"

Tuoj pat, mosuodami rankomis, spindėdami džiaugsmu, prie automobilio pribėgo du sovietų uniformomis apsivilkę vyrai. Paraginus, jie tuoj padėjo į šalį šautuvus. Su didžiausiu pasibiaurėjimu jie nusiplėšė nuo kepurių raudonas žvaigždutes, numetė jas į smėlį ir sutrypė. Paskui jie nubėgo atgal į giria ir pakvietė kitus netoliese buvusius savo draugus lietuvius.

Ir visur tas pats vaizdas: prie mūsų ėjo, kariškai laikydamiesi, kalbėdami iš džiaugsmo drebančiu balsu, karininkai ir kareiviai. Netrukus susirinko 250 žmonių.

Prie mūsų privažiavo sunkvežimis. Iš jo iššoko du lietuviai. Juos visi džiaugsmingai pasveikino. Jie papasakojo, kad netoliese esanti didelė stovykla su visa rusų kareivių divizija, o miško pakraštyje esą 30 patrankų. Stovykloje lietuviai mums tuojau parodė geležines spintas su svarbiais dokumentais. Kiekvienas stengėsi mums papasakoti, kas jam buvo atsitikę rusų okupacijos metu.

Vienas karininkas suglaudė viską į šį sakinį: „Bet kuri šalis, kuriai teko gyventi bolševikams ir žydams valdant, visiems laikams bus išgijusi nuo komunizmo nuodų".

Mums vokiečių kareiviams teko matyti vis naujų dėkingumo ir didžiausio džiaugsmo išraiškų. Kiekvienas norėjo mums duoti ką nors pavalgyti, kišo cigarečių, norėjo, kad mes išgertume su juo degtinės, pasižiūrėtume jo žmonos ar vaiko fotografijos; ir stengėsi pasakyti, kad vokiečiai turėsią čia dabar galutinai padaryti tvarką.

Vokiečių kariuomenė Lietuvos laukais

Dabar viskas atrodo lyg sapnas. Tačiau dar visai neseniai tai buvo ne spnas, o košmariška tikrovė. Prieš nenugalimą vokiečių ginklo pajėgą krinta fortas po forto, išvysta laisvę viena vietovė po kitos. Greta po gretos traukia į Rytus žygio kolonos. Radijas ir specialūs laikraščių leidiniai skelbia vis apie naujus ir naujus tų ryžtingų ir nežinančių, kas yra nepasisekimas, karių vorų laimėjimus. Ir jie yra nuostabūs. Fronto kariams leidžiamas „Feldzeitung" savo eiliniame numeryje taip aprašo tą jų žygį per mūsų kraštą:

Devinta ryto. Mes dar tebesame nedidutėje kaimo mokykloje Rytprūsiuose. Aplinkui drąsiai švaistosi žvirbliai, kažkur girdėti giedant gaidys, iš netoliese dunksančio miškelio vėjas atneša gegutės „kukū".

Mums yra skirtas, — rašo tų įspūdžių laikraštyje autorius, — ypatingas uždavinys — todėl dar turime laukti. Bet laukti taip sunku.

Iš tolo jau kuris laikas girdėti mūsų sunkiosios artilerijos trenksmas. Lėktuvai tiesiog spiečiais traukia vis į Rytus ir į Rytus. Tačiau jie skrenda taip aukštai, kad vos begali juos įžiūrėti.

Garsintuvas perduoda žinomuosius Dr. Goebbelso žodžius: jis perskaito Fuehrerio atsišaukimą.

Na, pagaliau bent kartą jau nebeteks ilgiau laukti. Gauname uždavinį. Pasirodo adjutantas, karininkai, daugiau kareivių. Prie žemėlapio susilenkęs majoras. Jo įsakymai trumpi ir aiškūs. Kažkas papasakoja, kad jis ir Prancūzijoje buvo gavęs ypatingą uždavinį ir pro pirmąsias ugnies linijas net ligi Lijono pietuose prasiveržęs.

Pasigirsta švilpukas. Vadinasi, signalas. Dalinys pasiruošia žygiuoti. Dar kelios minutės — ir mes jau kelyje. Visur gatvėmis mus pasitinka linksmai mojuodami rankomis ar skarelėmis gyventojai, tartum norėdami pasakyti: „Laimingo kelio! Mes žinome, kad jūs savo pareigą garbingai atliksite!" Mus apima svaigus džiaugsmo jausmas. Koks pasitikėjimas vokiečių ginklo pajėga — nei pompastiškų šauksmų, nei ypatingų ovacijų ar kalbų.

Gatvės, keliai.

Važiuojame vis tolyn ir tolyn nė kiek nesustodami. Dulkės kyla debesimis, nuguldamos ištisu sluoksniu ir mašinas, ir žmones.

Artilerija tyli. O gal tik jos negirdėti per mūsų mašinų bildėjimą, kurį jau taip gerai pažįsta Lenkijos ir Prancūzų keliai.

— Kur yra Eitkūnai?

Kažkas parodo ranka į tą pusę, kur toli danguje į viršų kyla didelis dūmų debesis.

— Tai ten Eitkūnai? — paklausiame nustebę.

— Ne, — paaiškina tas pats balsas iš šalies, — ten yra Virbalis. Dūmai rūksta anapus sienos.

Netrukus vėl lekiame dulkėti ir aplipę žemėmis tolyn. Pasirodo, susprogdintas tiltas. Vienas iš savanorių parodo aplinkinį kelią. Tiltas išlaiko. Bravo pionieriai — pravalė kelią ir vėl padarė jį laisvą. Bet koks tai kelias — per javų laukus ir pakelių griovius — tegu jį velniai. Mūsų motoras truputį užspringsta, bet tik vienai akimirkai. Užpakaly mūsų — begalinės nesibaigiančios kolonos.

Virbalyje dar tebedega pora namų. Prie kažkurio fabriko vartų nukautas vienas mūsų karys. „Ilsėkis ramybėje, drauge!"

Kiek toliau — neštuvuose sunkiai sužeistasis. Iš pasalų tykojusių priešų auka. Apie jį šokinėja gydytojas.

Matome daug lietuvių — jie ant rankovės turi persirišę baltus raiščius, tuo būdu norėdami parodyti, kad su bolševikais jie neturi nieko bendro. Mums nedrąsiai pamoja keletas vaikų. Suaugusieji, atrodo, įvykių per daug pritrenkti, kad galėtų tuoj pat savo nuomonę pareikšti. Jie stoviniuoja didesniais ar mažesniais būreliais, gyvai tarp savęs šnekučiuodamiesi, — moterys su baltomis skarelėmis, vyrai su keistai mažutėmis kepurėmis...

Štai vėl keli stovi kapuose ir, matyti, ką nors iš saviškių laidoja...

Mes vis lekiame ir lekiame. Bet savo žygiuojančios armijos priešakinių dalių dar vis nepasiekėme. Tolokai vėl pasigirsta sunkiosios artilerijos trenksmas. Sustojame.

Visur aplinkui — keliuose ir pakelėse, prie namų ir po medžiais ilgos žygio kolonos laukia, kada gaus įsakymą žygiuoti toliau. Visose pusėse trata kulkosvaidžiai. Už dviejų kilometrų priešakyje matyti sproginėjant priešo artilerijos sviediniai.

— Pavalgyti- — sušunka leitenantas.

Susėdame ant griovio kranto. Pro šalį pravaro pirmuosius rusų karo belaisvius. Jie atrodo labai jauni, nepaprastai išvargę, priblokštais, bejausmiais veidais... Tarp sovietų karių labai daug azijatų — mongolų, kirgizų, uzbekų...

— Užsidėti šalmus! — vėl sukomanduoja leitenantas.

Mes pasiruošiame žygiui — ir vėl lekiame Lietuvos laukais — vis tolyn ir tolyn, per bolševikų padeginėtus kaimus ir miestelius, per sodybas, kur buvo išžudyti net moterys su vaikais ir seneliais, per visą raudonojo teroro nusiaubtą kraštą.

Renka žinias apie išvežtuosius į SSSR

Liet. Raud. Kryžius, kuris renka žinias apie išvežtuosius į SSSR, paskelbė tokią tuo reikalu anketą, į kurią prašo visus suinteresuotuosius atsakyti.

1. Pavardė, vardas, tėvo vardas
2. Amžius
3. Tautybė
4. Profesija
5. Kur tarnavo ir kokias pareigas ėjo 1940 m. birželio 15 d.
6. Kur tarnavo ir kokias pareigas ėjo išvežimo metu
7. Buv. nuolatinė gyvenamoji vieta (smulkus adresas)
8. Kurią dieną ir iš kokios stoties išvežtas
9. Iš kur išvežtas (smulkus adresas)
10. Ar liko išvežtojo išlaikomų šeimos narių (tėvai, žmona ar vyras, vaikai, kokio amžiaus)
11. Koks liko turtas ir kas jį globoja
12. Ar gautos žinios, kokioje ištrėmimo vietoje išvežtasis randasi.

Žinias suteikė: (pavardė, vardas, adresas),

1941 m. ..... mėn.... d,

Panaši anketa paskelbta ir apie dingusius politinius kalinius. Anketų galima gauti Raud. Kryžiuje.

Tėvai privalo saugoti vaikus

Jau yra visa eilė faktų, kad tėvų neprižiūrimi vaikai, slankiodami gatvėmis, pašlaitėmis ir radę nesprogusių granatų ir šovinių, juos krapštinėja ir mėto ir dėl to įvyksta visa eilė nelaimių.

Jau yra įregistruota keletas mirties atsitikimų.

Tėvai ir šiaip suaugusieji kviečiami įspėti vaikus ir saugoti juos, kad būtų išvengta tokių nelaimių.

Pranešimai iš karo frontų

BERLYNAS. VI-29. ELTA. Iš Fiurerio generalinio štabo vyriausioji kariuomenės vadovybė praneša:

Atlanto vandenyne povandeniniai laivai puolė laivų vilkstines ir pavieniui plaukiančius laivus, saugojamus didelio skaičiaus laivų naikintojų ir hidroplanų. Povandeniniai laivai nuskandino vieną tanklaivį ir 7 krovinių laivus, 46.700 registruotų brutto tonų talpumo. Be to, jie torpedavo dar vieną tanklaivį ir du krovinių laivus, 25.000 registruotų brutto tonų talpumo. Tuos laivus irgi galima laikyti sunaikintus, ir tuo būdu povandeniniai laivai šiuo smūgiu priešo prekybos laivynui padarė apie 71.700 registruotų brutto tonų nuostolių.

Jūroje aplink Angliją praėjusią naktį kovos lėktuvai nuskandino tris krovinių laivus ir vieną žvejų laivą, bendro 14.800 registruotų brutto tonų talpumo. Kiti mūsų oro pajėgų naktį atlikti puolimai buvo nukreipti į uostų įrengimus britų pietryčių pakraštyje ir į svarbų importo uostą Hullį. Abiejose Hullio upės pusėse ir prie Humberio įlankos buvo pastebėti keli dideli gaisrai. Kiti kovos lėktuvų junginiai ir toliau tebeminavo britų uostus.

Naktį į birželio 28 dieną vokiečių kovos lėktuvai sėkmingai bombardavo karinius britų jūrų karo laivyno bazės įrengimus Aleksandrijoje. Šiaurės Afrikoje vokiečių oro pajėgų junginiai sėkmingai puolė britų motorizuotąsias voras tarp Sidi Baranio ir Sollumo.

BUKAREŠTAS. VI-29. ELTA. Vokiečių rumunų fronto vyriausiasis štabas praneša:

1) Karo veiksmai prieš Sovietų Rusiją vykdomi toliau nuo Bukovinos kalnų iki pat Juodosios jūros pakraščio. Vokiečių ir rumunų junginiai galėjo visur savo uždavinius įvykdyti. Visi priešo mėginti priešpuoliai buvo atremti. Dunojaus žiotyse karo veiksmai vyksta toliau.

2) Vokiečių ir rumunų karinės oro pajėgos vykdė toliau savo ofenzyvinio pobūdžio operacijas. Tose operacijose vokiečių ir rumunų karo aviacijai pavyko galutinai įsitikinti savo pranašumu. Priešas mėgino bombarduoti Jassy, Buzeu, Galaco ir Konstancos apylinkes, kur į civilinius gyventojus buvo numesta bombų ir jie buvo apšaudyti iš kulkosvaidžių. Tačiau padaryti nuostoliai nėra žymūs. Birželio 26 dieną trims priešo lėktuvams pirmą kartą pavyko numesti keletą bombų į Rumunijos sostinę. Žymių nuostolių, tačiau, ten nebuvo padaryta. Du iš tų trijų lėktuvų tučtuojau numušė naikintuvai. Paskutinėmis dienomis oro kautynėse ir ant žemės buvo sunaikinta apie 130 Sovietų Rusijos lėktuvų; 32 iš jų numušė rumunų karinės oro pajėgos bei zenitinė artilerija. Mes netekome trijų lėktuvų.

3) Birželio 26 dieną prieš Konstancos uostą buvo pasirodę du Sovietų Rusijos laivai naikintojai. Naikintojas „Tooscova" buvo nuskandintas, ir kitas, galimas dalykas, buvo apgadintas.

4) Prie kai kurių tiltų priešas buvo nuleidęs parašiutininkus. Daugumas jų buvo paimti į nelaisvę.

Paskirtas Pramonės Reikalams įgaliotinis Vilniaus sričiai

Kaunas, VI. 29. ELTA. Pramonės Reikalams įgaliotiniu Vilniaus sričiai birželio 29 d. paskirtas Vilniaus apyg. pramonės inspektorius p. Sasnauskas Jonas, jo pavaduotoju — inž. Blažys Kajetonas. Įgaliotiniui pavesta organizuoti Vilniaus srities pramonės įmonių apsaugą, skirti laikinus įmonių vedėjus ir, kiek leidžia sąlygos, įvesti įmones į normalų darbą.

SULAIKOMI ASMENYS, KURIE NEŠIOJA NEANTSPAUDUOTĄ RAUDONOJO KRYŽIAUS RAIKŠTĮ

Medicinos sanitarijos personalo asmenys, kurie nešioja ant rankovės raikštį su raudonojo kryžiaus ženklu, privalo iki š. m. birželio mėn. 30 d. 15 val. neantspauduotus raikščius užantspauduoti ir gauti asmens pažymėjimus Lietuvos Raud. Kryžiaus Valdyboje, Kęstučio g. 6. Raikščiai bus antspauduojami asmenims, pristačiusiems pažymėjimus iš tų organizacijų bei įstaigų, kuriose jie dirba. Kas šio parėdymo iki nurodyto laiko neišpildys, bus policijos sulaikomas.

ZAGREBAS. VI. 29. E. Jau pasibaigė ekonominės derybos tarp Kroatijos ir Italijos. Per artimiausius tris mėnesius numatoma pasikeisti prekėmis 350 milijonų dinarų sumai.

Sensacingas įvykis oro kautynėse Rytų fronte

BERLYNAS. VI-28. ELTA. Birželio 26 d. atsitiko sensacingas įvykis oro kautynėse Rytų fronte. Vokiečių bombonešiai, kurie, užpuolę atsitraukiančius sovietų šarvuočius bei kariuomenės dalinių voras, grįžo atgal, staiga pastebėjo, kad prie jų junginio prisidėjo didesnis skaičius kovos lėktuvų. Iš pradžių vokiečių bombonešiai ramiai sau skrido toliau. Kuriam laikui praėjus, staiga pasirodė viena vokiečių naikintuvų eskadrilė, kuri skrido per tą sritį glaustomis eilėmis. Naikintuvų įgulos pastebėjo, kad paskui bombonešius skridę lėktuvai kartais daro savotiškus judesius. Priskridę arčiau, naikintuvai pastebėjo, kad tie nežinomi lėktuvai buvo Martino tipo bolševikų bombonešiai. Tie bolševikų bombonešiai turėjo aiškius vokiečių lėktuvų ženklus. Matyti, jie norėjo kartu su vokiečių lėktuvais nepastebimai patekti į vokiečių lėktuvų bazes ir jas užpulti. Tačiau tas mėginimas sovietams brangiai atsiėjo. Vokiečių naikintuvai greit apsidirbo su Martino tipo bombonešiais, sunaikindami 9 iš jų oro kautynėse. Degdami krito žemyn sovietų lėktuvai, į kuriuos buvo tiksliai pataikyta. Dešimtąjį ir paskutinįjį užmaskuotą bolševikų lėktuvą numušė vieno vokiečių kovos lėktuvo radiotelegrafininkas, kai tas bolševikų lėktuvas slėpėsi tarp bombonešių nuo vokiečių naikintuvų.

Popiežiaus kalba per radiją

ROMA. VI-29. ELTA. Popiežius Pijus XII šiandien Švento Petro ir Povilo dienos proga pasakė per Vatikano radio stotį kalbą apie Dieviškąją Apvaizdą žmonių gyvenimo įvykiuose. Svarbiausioji kalbos vieta buvo atsakymas į klausimą, kokiu būdu Dievas gali prileisti pasaulyje tiek daug kančių. Popiežius prieš pastatė visuomet erdve ir laiku apribotus žmonių supratimą ir tikslus Dieviškojo Proto begalybei, palygindamas Dievo veiksmus su gydytojo darbu. Savo palaiminimą kenčiančiajai žmonijai Popiežius suteikė, visų pirma, Romai, paskui italų tautai, o taip pat ir visam pasauliui.

Visoms vartotojų kooperacijos sąjungoms ir vartotojų kooperatyvams

Lietuvos Žemės Ūkio Kooperatyvų Sąjunga LIETŪKIS (buvusi Lietuvos Respublikinė Vartotojų Kooperacijos Sąjunga LIETKOOP-SĄJUNGA) įsako visiems apskričių vartotojų kooperacijos sąjungų, įsikūrusiųjų po 1940 m. liepos mėn. 21 d. arba Lietūkio skyriuose, arba apskrities miestuose, tarnautojams tuojau vykti į savo darbovietes.

Atsakingi pareigūnai, o jei jų nebūtų, tai likę sąjungos tarnautojai, turi tuojau organizuoti bei sustiprinti sąjungų įmonių kilnojamojo ir nekilnojamojo turto apsaugą, imtis reikalingų priešgaisrinių priemonių ir, kai tik leis aplinkybės, pradėti normalų darbą.

Tą pat turi padaryti ir visi žemės ūkio bei vartotojų kooperatyvų atsakingi tarnautojai. Jei apskrities vartotojų kooperacijos sąjungose, žemės ūkio bei vartotojų kooperatyvuose būtų pasišalinę atsakingi pareigūnai, tai jų pareigas laikinai turi eiti likę tarnautojai.

Tiek apskrities sąjungų, tiek kooperatyvų esamos bei susidariusios vadovybės turi tuojau patikrinti savo kooperacijos organizacijos įmonių pinigus, inventorių, prekes ir visą kitą turtą, kuris priklauso tikrinamajai kooperacijos organizacijai, surašyti atitinkamą aktą, kuriame taip pat reikia atžymėti išvogtas, išvežtas bei sugedusias prekes ir nustatyti jų vertės sumą. Surašius visą turtą, sudaryti kiekvienos kooperacijos organizacijos balansą turto surašymo dienai.

Buvusius „Zagotzerno" sandėlius ir tuose sandėliuose esamus grūdus ir kitas prekes turi tuojau perimti vietos apskrities vartotojų kooperacijos sąjunga; jei tie sandėliai nuo sąjungos būtų toli, tai tokius sandėlius gali perimti vietos vartotojų kooperacijos organizacija. Tokiam „Zagotzerno" sandėlių ir juose esamų prekių perėmimui surašomas atitinkamas perėmimo aktas. Taip pat provincijoj buv. „Vojentorgo", „Spectorgo" ir „Transtorgpito" parduotuves, valgyklas ir kitas įmones, kur nėra Valstybinių Prekybų, pavedama perimti ir tvarkyti vietos kooperatyvams.

Kai tik pradės veikti telefonai, telegrafas ir paštas, visų apskrities sąjungų, žemės ūkio ir vartotojų kooperatyvų atsakingi asmenys privalo tuojau pranešti LIETŪKIUI (Kaunas, Vytauto pr. 33, telef. 20171) apie kooperacijos organizacijų įmonių pinigų, prekių, inventoriaus ir kitokio kooperatyvinio turto padėtį.

Telefoniniai ir telegrafiniai pranešimai turi būti trumpi, bet po jų turi būti prisiųsti LIETŪKIUI platūs raštiški paaiškinimai apie kiekvienos kooperacijos organizacijos dabartinę organizacinę, finansinę bei prekybinę padėtį.

Laikinosios LIETŪKIO Vadovybės Pirmininkas

Kaunas, 1941. VI. 27.

Svarbios informacinės žinios

LIETUVOS VALSTYBINIO BANKO SKYRIAMS

1. Su bolševikų pasišalinimo diena skyriai sudaro tai dienai baigiamąjį balansą, sutikrinę visų sąskaitų liekanas. Atsiradus galimybei naujai veikti, atidengia naują balansą sena nomenklatūra.

Pabaigiant balansą reikalinga kiekvienos aktyvinės sąskaitos saldo kredituoti tai sąskaitai, o kiekvienos pasyvinės sąskaitos saldo debetuoti tai pačiai sąskaitai, pasinaudojant baigiamuoju balansu. Pelno nuostolių sąskaita balansan neįvedama. Atidengdami pradedamąjį balansą, naudokite nomenklatūrą, kuri buvo naudojama baigiamajame balanse. Kol kas kurių nors pakeitimų nomenklatūroje ir tvarkoje nedarykite.

Vykdant naujas operacijas, surištas su centralizuotu atsiskaitymu, korteles, skirtas Valstybinio Banko centrui, reikalinga siųsti į Kauną.

2. Iš operacijų kol kas atliekamos šios:

a) priimamos dienos pajamos iš visų įstaigų, įmonių ir organizacijų. Pajamų priėmimas turi būti išplėstas kuo plačiausiai. Tam tikslui reikalinga stengtis, kad vakarinių pajamų kasos tvarkingai veiktų,

b) reikalaujama iš visų įmonių, įstaigų ir organizacijų, kad jos visas kiekvienos dienos pajamas atiduotų bankui,

c) mokamieji reikalavimai išrašyti ir mokami Lietuvos teritorijoje, realizuojami ta pačia tvarka, kuri veikė iki šiol,

d) mokesčiai ir mokėjimai į biudžetines sąskaitas priimami tvarka, veikusia iki baigiamojo balanso sudarymo,

e) įmokėjimai senoms skoloms dengti skyrių priimami sena tvarka,

f) išmokėjimai daromi tik algoms, už atliktus darbus ir būtiniausioms ūkinėms išlaidoms. Visi išmokėjimai daromi tik įsitikinus jų būtinu reikalingumu ir tikslingumu. Išmokėjimų kontrolę atlieka patys skyriai arba vietos finansiniai organai.

g) Fondais galima naudotis tik Lietuvos Valstybinio Banko Valdytojui leidus.

Žinias apie esamus fonduose pinigus kupiūromis ir monetomis naujo balanso atidengimo dienai skyriai siunčia Lietuvos Valstybiniam Bankui, Kaune.

3. Bankas markių į rublius nekeičia, bet markes, atneštas mokėjimams, priima kursu — viena markė lygi dešimčiai rublių.

4. Atidengimas paprastųjų einamųjų sąskaitų privatiems asmenims leidžiamas bendrąja tvarka.

5. Jeigu įstaigos, įmonės arba organizacijos vadovybė pasikeitė, tai išmokėjimus galima daryti tik įsitikinus naujos vadovybės teisėtu paskyrimu.

6. Tarnautojai žydų tautybės prie darbo neprileidžiami ir iš tarnybos atleidžiami.

KOPUSTINSKAS,
L. e. Lietuvos Valstybinio Banko Valdytojo p.

VISŲ LIETUVOS ELEKTRINIŲ ADMINISTRACIJOS ŽINIAI

Vyr. Energijos Valdyba įpareigoja visų Lietuvos Elektrinių Vadovybes, kai tik galės susisiekti su Valdyba ir atsakyti į šiuos klausimus:

1. Veikia elektrinė ar ne?
2. Kokiam laikotarpiui užteks kuro?
3. Tepalų atsarga?
4. Kaip elektrinės pastatai?
5. Visas elektrinės personalas tarnybos vietoje (jeigu ne, kokių pareigūnų trūksta normaliam darbui)?
6. Jei kurių įmonių vadovybė yra pasišalinusi, įmonės turto apsaugos ir jos tvarkymo darbo imasi likusio įmonės personalo vyriausiojo rango tarnautojas.
7. Elektrinės kasos piniginiai reikalai?

Atsakymai turi būti duodami kuo skubiausiai, pageidaujama, jei galima, telefonu arba telegrafu.

Vyr. Energijos Valdyba

VALSTYBINIO „SODYBOS" TRESTO PRANEŠIMAS

Valstybinis „Sodybos" Trestas apskričių kontorų ir įmonių priežiūrą organizuoti paveda taip:

1. Kėdainių apskr. kontoros ūkį su visu inventoriumi ir Kėdainių Taros įmonę perimti ir priežiūrą vykdyti pavedama Kėdainių kontoros vyr. buhalteriui Žeromskiui, Antanui, jam nesant, kontoros tarnautojui Lašui, Petrui.

2. Merkinės ir Marcinkonių grybų įmonių turtą perimti ir priežiūrą vykdyti pavedama Alytaus apskr. kontoros viršininkui Stirnai, Kaziui, jam nesant, kontoros vyr. buhalteriui Mačiulienei, Efrozinai.

3. Visų auskričių „Sodybos" kontorų inventoriaus ir piniginių dokumentų priežiūrą, kur pasišalinę atsakingi pareigūnai, pavedama kontorose pasilikusiems pagal rangą atitinkamiems pareigūnams: vyr. buhalteriams arba sekantiems tarnautojams.

Išvardytųjų pareigūnų įsakymai įmonių ir kontorų administracijai privalomi.

J. STRAZDAS,
Valst. „Sodybos" tresto Tvarkytojas

KAUNO M. MOKYKLŲ, VAIKŲ NAMŲ IR VAIKŲ DARŽELIŲ VEDĖJAMS, MOKYTOJAMS, AUKLĖTOJAMS IR KIT. PAREIGŪNAMS

Kauno M. Savivaldybės Švietimo Skyrius įpareigoja mokyklų, vaikų namų ir darželių bei kitų jo žinioje esamų įstaigų vedėjus stropiai saugoti įstaigų patalpas ir turtą ir apie užimtas ir laisvas patalpas neatidėliojant informuoti Švietimo Skyrių.

Mokytojai ir kiti Švietimo Skyriaus žinioje esamų įstaigų pareigūnai prašomi laisvą nuo savo tiesioginio darbo laiką skirti visuomeniniam darbui, ypač susijusiam su vaikų globos reikalais.

Visi, norintieji prie to darbo prisidėti, kviečiami įsiregistruoti Švietimo Skyriuje.

V. RUZGAS,
Švietimo Skyriaus Vedėjas

PARTIZANŲ SANITARIJOS BŪRIŲ VADOVAMS

Visi Kauno miesto partizanų sanitarijos būrių vadovai prašomi neatidėliojant pristatyti į Gedimino 34 Nr. Sanitarijos Skyrių sąrašus sužeistųjų, kuriems jie suteikė pagalbą.

IEŠKANTIEMS DARBO

Kauno Miesto Darbo Birža praneša, kad reikalingi darbininkai: 100 moterų ir 60 vyrų. Neturintieji darbo prašome kreiptis š. m. birželio mėn. 30 d. 8 val. ryto į Darbo Biržą, Kipro Petrausko gt. 16. Darbininkai kasdien registruojami ir skiriami į darbus nuo 8 val. iki 14 val.

Kauno m. Darbo Birža

STUDENTŲ BAŽNYČIOS CHORAS

šiandien (VI. 30) 16 val. 30 min. renkasi Įgulos bažnyčioje repeticijon. Dalyvauja visi.

Seniūnas

— Tekstilės Trestui skubiai reikalingi tekstilės pramonės specialistai, buhalteriai ir sąskaitininkai.

Kreiptis į Tekstilės Trestą Laisvės Alėja 62 Nr.

Tresto Valdytojas.

Reikalingi **kepėjai** ir **buhalteriai.** Kreiptis „P a r a m o s" kontoron, Karmelitų 22.

Kauno Vartotojų Bendrovė „PARAMA"

Pravieniškių darbo stovykloje raudonųjų budelių žiauriai nukankintas

a. a. Antanas Petronis

laidojamas šiandien, birželio 30 d., 20 val. Giminės ir pažįstami prašomi atvykti į Kauno katalikų kapines.

Žmona, duktė ir sūnus

Susikūrė komitetas nuo karo nukentėjusiems šelpti

Pranešama visuomenės žiniai, kad Kaune prie Raudonojo Kryžiaus yra susikūręs iš buvusiųjų visuomenės organizacijų ir pavienių asmenų Komitetas nuo karo nukentėjusiems šelpti, kuris pasiskirstė sekcijomis:

1) Išvežtųjų į TSRS ir dingusių politinių kalinių gelbėjimo, 2) Vaikų ir motinų globos; nukentėjusių nuo karo globojimo; politinių kalinių globos; aukų rinkimo; patalpų ir butų sekciją.

Raudonasis Kryžius prašo išvežtųjų į TSRS ir dingusių politinių kalinių gelbėjimo punktus steigti ir visoje Lietuvoje prie miestų, valsčių ir apskričių savivaldybių ir pradėti tų nelaimingųjų registraciją. Registracijos lapų pavyzdžiai bus paskelbti spaudoje, kai tik jie bus atspausdinti.

Kaune „Išvežtųjų į TSRS ir dingusių politinių kalinių gelbėjimo sekcija prie Raudonojo Kryžiaus" yra Laisvės alėjoj Nr. 20; telef. 23813. Įėjimas iš gatvės.

Be to, R. Kryžius prašo savivaldybes suorganizuoti visuose pravažiavimo punktuose, per kuriuos išvežtieji ar kaliniai gali grįžti, maitinimo, pirmosos pagalbos ir informacijos punktus ir rinkti iš geros valios žmonių šelpimo reikalams aukas. Aukų ir atskaitomybės reikalais susisiekti su R. Kryžiaus centru, Kaunas, Kęstučio g. 6, telef. Nr. 27721. Centrui persiųsti ir surinktas aukas. Taipgi prašoma visų, kas turi žinių apie išvežtuosius į TSRS, o ypatingai apie išmestuosius ar pabėgusius iš vagonų, pakeliui bevežant, skubiai pranešti tai pačiai sekcijai, Kaunas, Laisvės al. 20, telef. 23591, kasdien nuo 9 iki 18 val.

TAUPOMOSIOMS VALSTYBĖS KASOMS

Pranešama, kad visi Taupomųjų Kasų tarnautojai, išskyrus žydus, privalo būti savo tarnybos vietose. Jei kur nėra vedėjų, tai jų pareigas eina vyr. buhalteriai, jei nėra vyr. buhalterių — vyr. kontrolieriai arba kasininkai. Tuojau reikalinga patikrinti pinigines kasas, vertybinius popierius, inventorių bei kitą turtą ir surašyti atitinkamą aktą. Be to, visos taupomosios kasos turi sudaryti indėlių likučių (saldo) sąrašus. Aktą, indėlių sąrašus ir pranešimus apie Taupomosios Kasos stovį, pašto tinklui pradėjus veikti, tuojau pat siųsti Valstybės Taupomųjų Kasų Valdybai, Kaunas, Laisvės al. 68/70. Iki atskiro parėdymo taupomosios kasos jokių operacijų neatlieka.

SAUDARGAS,
Taupomųjų V. Kasų Valdytojas

DĖMESIUI TĖVŲ, KURIŲ VAIKAI IŠVEŽTI Į BUV. PIONIERIŲ STOVYKLAS

Vaikų, išvežtų į buv. pionierių stovyklas, likimu susirūpino Raudonasis Kryžius. Raudonasis Kryžius deda visas pastangas, kad išvežti vaikai būtų sveiki sugrąžinti tėvams bei jų globėjams.

Raudonajam Kryžiui yra pavykę užmegzti ryšį su Palangos pionierių stovyklomis ir išaiškinti vaikų likimą. Vaikai, buvę Palangos pionierių stovyklose, yra Palangoje. Gandai, kad jie yra išvežti į kitas vietas, yra nepagrįsti. Palangoje esančiais vaikais rūpinasi Tautinio Darbo Komitetas ir pedagogai mokytojai. **Vaikai yra aprūpinti maistu, patalpomis, patalyne, medicinos pagalba** ir visa galima priežiūra ir globa.

Iš Palangos yra atvežti tėvams iš vaikų laiškai. Laiškai yra Lietuvos Raudonojo Kryžiaus Motinos ir Vaiko skyriuje, Kaune, Kęstučio g. Nr. 7, III aukštas, iš kur juos galima atsiimti šio mėn. 30 d. — pirmadienį nuo 15 val.

Lietuvos Raudonasis Kryžius

RADIJO PROGRAMA

Pirmadienis, VI. 30.

15,00 Pranešimai estiškai; 15,15 Pranešimai latviškai; 15,30—16,45 pertrauka; 16,45 Koncertas (pl.); 17,00 Žinios vokiečių kalba; 17,10 Dainuoja V. Operos sol. M. Lipčienė; 17,25 Eltos žinios, pranešimai; 17,40 Operečių muzika (pl.); 18,00 Iš laikraščių; 18,15 Armonikos muzika. Groja K. Kviliūnas; 18,30 Reportažas—aktualijos; 18,45 Popul. simfoninės muzikos koncertas (pl.); 19,15 Valdiniai pranešimai; 19,30 Informacijos vokiečių kalba; 19,45 Lengva muzika (pl.); 20,00 Žinios vokiečių kalba; 20,15 Italų karinės dainos (pl.); 20,30 Laikas, žinios, spaudos aktualijos, programa rytdienai; 20,55 Programos užbaiga.

Antradienis, VI. 31.

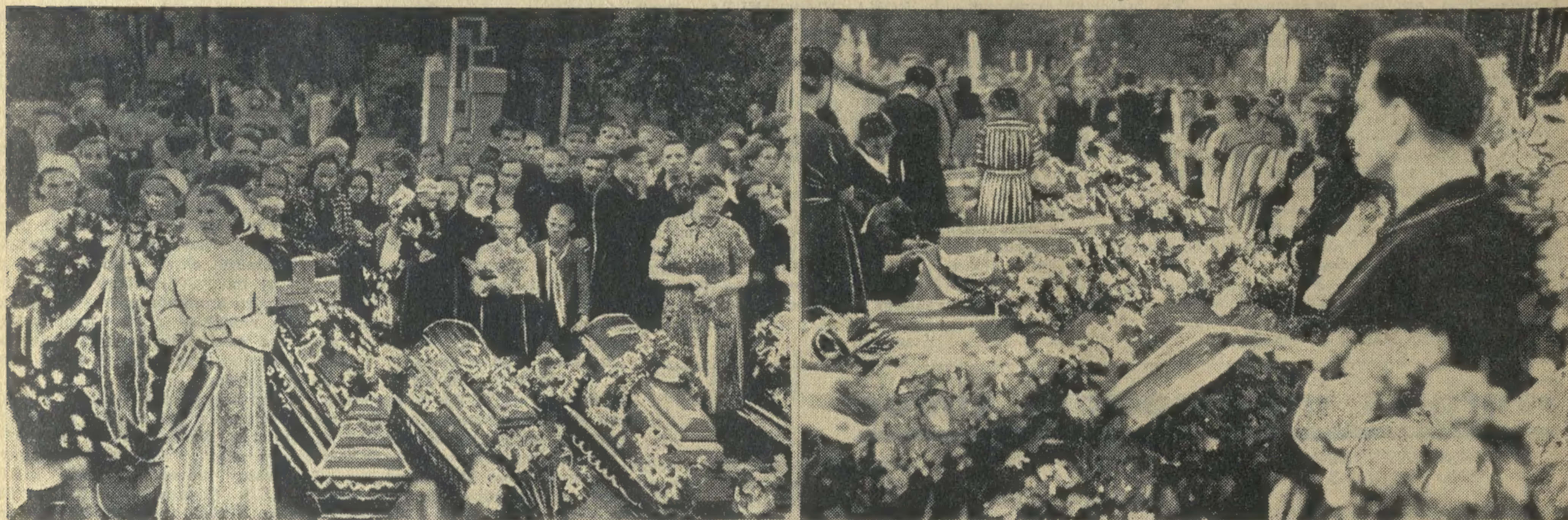
6,30 Malda; 6,35 Laikas, žinios; 6,50 Koncertas (pl.); 7,00 Žinios vokiečių kalba; 7,10 Rytinis koncertas (pl.); 7,20—7,45 Kartojimas žinių, pranešimų, tolimesnė dienos programa; 12,00 Varpų muzika iš Karo Muziejaus; 12,05 Laikas, žinios; 12,20 V. Operos sol. Vl. Grigaitienės įdainavimai (pl.); 12,30 Žinios vokiečių kalba; 12,45—13,00 Informacijos, tolimesnė dienos programa; 14,00—14,15 Žinios vokiečių kalba; 15,00 Pranešimai estiškai; 15,15—15,30 Pranešimai latviškai; 16,45 Koncertas (pl.); 17,00 Žinios vokiečių kalba; 17,10 Duetas. Dainuoja V. Operos sol. St. Santvaras ir St. Sodeika; 17,25 Žinios, pranešimai; 17,40 Baleto muzika (pl.); 18,00 Iš laikraščių; 18,15 Garsiųjų smuikininkų įgrojimai (pl.); 18,30 Reportažas-aktualijos; 18,45 Populiaros simfoninės muzikos koncertas (pl.); 19,15 Koncertas (pl.); 19,30 Informacijos vokiečių kalba; 19,45 Lengva muzika (pl.); 20,00 Žinios vokiečių kalba; 20,15 Muzikos, dainos ir poezijos valandėlė; 20,30 Laikas, žinios, programa rytdienai; 20,55 Programos užbaiga.

Į LAISVĘ

Redakcija — Kaunas, Duonelaičio 24, tel. 21414 ir 20530.

Administracija — Kaunas, Duonelaičio 24, tel. 22430.

Partizanų laidotuvės Kauno kapinėse

Grįžo generolas St. Raštikis

Generolas St. Raštikis, vienas pirmųjų kovotojų, anksčiau raudonųjų persekiotas, vėl grįžo tėvynėn.

Suformuotas tautinio darbo apsaugos batalijonas

Jau yra suformuotas Tautinio Darbo Apsaugos Batalijonas. Daug taurių lietuvių, norinčių jame tarnauti, užsirašinėja Gedimino g. 34. Priimami tarnavę aktyvioj tarnyboj karininkai, puskarininkiai ir eiliniai.

Mašinų — traktorių stotys turi pradėti šienapiūtę

Mašinų — traktorių ir arklių naudojimo punktuose yra šienapiūvių, arklinių grėblių ir arklių. Šias mašinų jėgas reikia panaudoti šienapiūtės darbams ir pirmučiausia tuose ūkiuose, kurie dėl karo aplinkybių nepajėgtų laiku sudoroti derliaus. Mašinų stočių ir arklių naudojimo punktų atsakingieji pareigūnai paleidžia šienapiūves į darbą su patyrusiais darbininkais ir arkliais, jei tokių punkte dar yra. Be nuolatinių darbininkų šienapiūvės į darbą neleidžiamos.

Už mašinų naudojimą nustatomas toks atlyginimas:

1. Už šienapiūvės darbą su darbininku ir pora arklių — 15 rublių hektarui, be arklių — 10 rublių.

2. Už arklinio grėblio su darbininku ir arkliu panaudojimą — 5 rubliai; be arklio ir darbininko — 3 rubliai hektarui.

Įsakymas tarybinių ūkių reikalu

Buvusių tarybinių ūkių administravimo reikalu skelbiami šie nurodymai:

Kol bus išspręstas buvusių tarybinių ūkių tolimesnio likimo klausimas, tų ūkių administravimą ir vadovavimą iš direktorių perima ūkių agronomai, o kur jų nėra — zootechnikai, buhalteriai bei centrinių ūkių ūkvedžiai. Prie ūkių tvarkymo kviečiami darbininkų atstovai.

Administracija prašoma imtis visų galimų priemonių ūkių turtui apsaugoti. Darbai ūkiuose turi būti vykdomi kiek galint normaliai. Darbininkams už atliktus darbus bus teisingai atlyginta.

Pravieniškėse raudonieji iššaudė per 400 žmonių

Moterų ir vaikų žudymas. Gyvi žmonės po lavonų krūvomis

Raudonieji savo gėdingo bėgimo kelią nukloja nekaltų žmonių lavonais, beprasmiškai žudydami, kas pakliūva po ranka. Vienas toks negirdėto žiaurumo įvykis buvo Pravieniškių pataisomųjų darbų kolonijoje. Į redakciją atvykęs likęs gyvas pabėgėlis pasakoja savo šiurpius įspūdžius.

Prasidėjus karui, kolonijų inspektorius, prieš pabėgdamas, įsakė administracijai, prisiartinus pavojui, paleisti suimtuosius. Administracija tarėsi su suimtaisiais, ir buvo susitarta likti vietoje ir laukti, kol stovyklą perims atitinkama įstaiga. Manyta, kad bėgti, neturint jokių asmens dokumentų, pavojinga, nes aplink siaučia kovos.

Birželio mėn. 26 d., ketvirtadienį, apie 17—18 val. (Maskvos laiku) darbo kolonijos barakus apsupo rusų kariuomenės dalinys, maždaug 400—500 kareivių, ginkluotų šautuvais, granatomis, kulkosvaidžiais. Atvažiavo du šarvuočiai.

Apsupę barakus, pirmiausia išvilko iš rūsio pasislėpusias moteris su vaikais ir tuoj pat sušaudė. Išgirdę šūvių salves, iš bendrabučio į kiemą išbėgo, iškėlę rankas, stovyklos administracijos tarnautojai. Ir juos šūviai tuoj pat išguldė.

Po to, išlaužę suimtųjų barako duris, visus suimtuosius išvarė į kiemą, aptvertą dviguba spygliuotų vielų tvora. Paviršutiniškai apkratė. Paskui įsakė visiems, iškėlus rankas, sustoti prie barako sienos. Tuojau privažiavo du šarvuočiai. Sustojo vienas nuo kito per 50 m. Apie 200 kareivių iš šautuvų atidengė kryžminę ugnį. Kilo baisus klyksmas, maldavimas nešaudyti. Po pirmųjų salvių visa žmonių masė sukrito ant žemės: nušauti, sužeisti ir likę nepaliesti. Šaudymas truko apie 15—20 minučių. Pasibaigus masiniam šaudymui, apie 10 kareivių ir keletas karininkų suėjo į kiemą ir tikrino, ar nėra gyvų. Radę šaudė iš naganų ir badė durtuvais.

Paskui kareiviai gavo komandą iš kiemo pasitraukti, nes buvo girdėti smarkus šaudymas Pravieniškių stotyje. Jos link būrys ir nužygiavo. Prie užmuštųjų paliko vieną mongolą su kulkosvaidžiu. Perstojus šaudyti, kas liko gyvas po lavonų krūva, lindo pasižiūrėti, kas darosi. Pamatę, kad bėra tik vienas kareivis, likę sveiki ar sužeisti leidosi bėgti, lįsti per vielų tvorą. Sargybinis bandė šaudyti ir kelis nušovė, bet, užspringus šautuvui, kitų nespėjo iššaudyti. Išsigelbėjo maždaug 50—70 žmonių. Sušaudyta apie 400 suimtųjų ir 30—40 administracijos tarnautojų, tarp jų apie 10 moterų su vaikais. Tarp sušaudytų nemaža Kauno gyventojų ir internuotų lenkų.

Visi užmuštieji birželio 29 d. buvo palaidoti kolonijos ribose, o sužeistieji atgabenti Kaunan ir patalpinti Raudonojo Kryžiaus ligoninėse.

Žudynės Panevėžy

Atsitraukdami iš Panevėžio rusų bolševikai žydų ir komunistų iniciatyva sušaudė 28 gyventojus, daugiausia inteligentus. Jų tarpe nužudė tris gydytojus, einančius pareigas — operuojančius sužeistus partizanus. Iškilmingos laidotuvės įvyko vakar. Plačiau parašysime vėliau.

LIETUVIAI, SAUGOKITĖS PAKRIKUSIŲ RUSŲ KARIŲ IR ŽYDŲ — KOMUNISTŲ

Bolševikų gaujų sukeltos Pravieniškių durpyne niekuo nekaltų civilinių žmonių masinės skerdynės ir daugelio ūkininkų šeimų išžudymas rodo, kad mūsų žmonių gyvybei gresia didelis pavojus iš pakrikusių rusų kareivių pusės.

Tiriamos žvėriškų skerdynių smulkmenos

Redakcija iš visos Lietuvos vietų gauna daug pranešimų apie raudonųjų terorą prieš beginklius gyventojus ir sąmoningesnius lietuvius. Vienur jie buvo iššaudyti, kitur, be to, dar žiauriausiai kankinami: nupiaustomi liežuviai, išbadomos akys etc. Tokiu žvėrišku būdu vietinių komunistų ir žydų gaujų buvo nužudyta taip pat visa eilė kunigų, gydytojų, net moterų ir vaikų.

Dabar tie visi įvykiai atsidėjus tiriami ir patikrinami. Iš miestų, kaip gauti pranešimai rodo, smarkiai nukentėjo Raseiniai, Vilkaviškis, Marijampolė, Šėta, Tauragė ir kt.

Visa Europa džiaugiasi vokiečių ginklo laimėjimu Rytuose

ROMA. VI-30. ELTA. Žinios apie naujuosius didžiuosius vokiečių kariuomenės, karo aviacijos ir karo laivyno laimėjimus rytų fronte italų tautos sutiktos su dideliu džiaugsmu ir pasitenkinimu. Italų radijas įterpdavo specialias transliacijas ir visur, kur tik viešose vietose buvo įrengti garsiakalbiai, susiburdavo daug žmonių pasiklausyti specialiųjų pranešimų. Žmonės dėl jų spontaniškai pareikšdavo savo džiaugsmą. Nors radijo klausytojai, — pažymi „Stefani" agentūra, — yra įpratę girdėti pranešimus apie vokiečių kariuomenės laimėjimus, tačiau tokių didžiulių laimėjimų per šį trumpą laiką jie nebuvo tikėjęsi. Kareivinėse, kuriose radijo žinios taip pat tuoj buvo praneštos, italų kareiviai surengė entuziastingas manifestacijas savo sąjungininiams draugams, su kuriais jie petys petin drauge kovoja Afrikoje ir netrukus kovos rytų fronte. „Šie laimėjimai, — pažymi „Stefani", — įrodo, kad pergalė šypsosi jaunosioms ir savo idealais persiėmusioms tautoms, kurios kovoja už teisingos tvarkos atnaujinimą ir prieš naikinantį bolševizmą bei gobšųjį kapitalizmą.

SOFIJA. VI-30. ELTA. „Sovietų armijų sunaikinimas — ties Minsku ir Baltstoge apsuptos dvi armijos" — tokiomis stambiomis antraštėmis vakarinis laikraštis „Duma" pirmasis paskelbė vokiečių kariuomenės vyriausiosios vadovybės specialius pranešimus apie vokiečių kariuomenės pergalingąjį žygį rytuose. Laikraštis tuojau buvo išpirktas, nors ir buvo išspausdintas dvigubai didesnis, negu paprastai, egzempliorių skaičius. Gatvėse, kavinėse, restoranuose ir aikštėse matėsi tik laikraščius skaitą žmonės. Iš vokiečių pusės dabar patvirtintas vokiečių kariuomenės pergalės žygis pirmomis karo dienomis Sofijoje padarė didelį įspūdį. Specialieji pranešimai yra svarbiausioji visų pokalbių tema.

MADRIDAS. VI-30. ELTA. Ypatingą pasigėrėjimą čia sukėlė vokiečių karo aviacija, kuriai pavyko su mažiausiais sau nuostoliais per 7 dienas sutriuškinti iki šiol giriamąją Sovietų Rusijos aviaciją. Manoma, kad šios žinios pirmadienį sukels naują savanorių kovoti prieš sovietus antplūdį.

Žuvo dailininkas Vladas Eidukevičius

Besitraukdami bolševikai be jokios priežasties nužudė dailininką tapytoją Vladą EIDUKEVIČIŲ, kuris gyveno Linksmadvaryje, Aleksote. Bolševikai iš pasalų sužeidė jį į galvą, ir nuo tos sunkios žaizdos jis mirė.

Dailininkas Vladas Eidukevičius gimė Kaune 1891 metais, rugpiūčio mėn. 9 d. Mokėsi Rygos Realinėj mokykloj. Studijavo Rygos Dailės mokykloje, vėliau mokėsi meno (tapybos) Muencheno Akademijoje. Šiaip Vladas Eidukevičius buvo daug pasaulio matęs žmogus, nes jis studijų reikalais apvažinėjo Vokietiją, Italiją, Prancūziją, Šveicariją, Švediją ir kitas valstybes.

Kaip dailininkas Vladas Eidukevičius buvo gana produktyvus: jis yra sukūręs daug originalių paveikslų, kurių dalis yra Kauno Dailės Muziejuje, o taip pat Vilniaus Muziejuje, Vilniaus Rašytojų ir Menininkų Klube. Dalis jo kūrinių liko Lietuvos Dailininkų Sąjungoje ir, be abejo, jo privačiame bute.

Jei Kaune dailininko Vlado Eidukevičiaus yra užsilikę giminių, Dailininkų sąjunga norėtų sužinoti jų adresus. Tiek žuvimo priežastis, tiek žinias apie jo palaidojimą bei gimines prašoma siųsti Lietuvos Dailininkų Sąjungai, Kaunas, Maironio gatvė Nr. 38.

Įspūdingos iškilmės Karo Muziejuje ir bažnyčiose

Įvykis eina po įvykio žaibo greitumu. Daug tokių dalykų, kurie dar vakar atrodė ne tik negalimi, bet tiesiog ir neįtikimi, šiandien jau yra virtę tikrove. Tą žmonių džiaugsmo nuotaiką jau yra pastebėję ir paskelbę savo pranešimuose ir kai kurie žurnalistai, kurie keliauja drauge su vokiečių armija.

Pirmosios iškilmės Karo Muziejuje buvo tokios įspūdingos, kad dalis ceremonijų dalyvių per himną ir vakarinę maldą net suklaupė. Ir bažnyčios dar niekad nebuvo mačiusios tokios žmonių spūsties. Transliuojamų per radiją pamaldų klausėsi visame krašte tūkstančiai žmonių. Jas baigiant, buvo sugiedota Giesmė už Tėvynę.

LIGONINĖS DIRBA NORMALIAI

Kauno Miesto Sveikatos Apsaugos Skyrius praneša, kad visos poliklinikos, ambulatorijos bei ligoninės dirba normaliai, nustatytomis darbo valandomis.

„Žaibo" spaustuvė Kaune, Duonelaičio 24; tel. 26616